Burza cenných papírů Praha

Pravidla pro činnost tvůrců trhu a tvůrců likvidity

Burzovní pravidla – část V

Obsah

ČÁST I. Pravidla pro činnost tvůrců trhu **3**

Článek 1 – Předmět ustanovení 3

Článek 2 – Tvůrce trhu 3

Článek 3 – Patron emise 3

Článek 4 – Žádost o uzavření smlouvy k vykonávání činnosti tvůrce trhu 4

Článek 5 – Smlouva o vykonávání činnosti tvůrce trhu 4

Článek 6 – Pozastavení a ukončení činnosti tvůrce trhu 5

Článek 7 – Povinnosti tvůrců trhu a Patrona 5

7.1 Třídy likvidity 5

7.2 Parametry činnosti tvůrce trhu 6

7.3 Změny principů činnosti tvůrce trhu 7

Článek 8 – Kontrola činnosti tvůrce trhu 7

8.1 Hodnocení činnosti 7

8.2 Pozastavení činnosti tvůrce trhu 7

8.3 Činnost tvůrce trhu za tzv. napjatých tržních podmínek 8

ČÁST II. Pravidla pro tvůrce likvidity **8**

Článek 9 – Předmět ustanovení 8

Článek 10 – Tvůrce likvidity 8

Článek 11 – Žádost o získání oprávnění k činnosti tvůrce trhu 8

Článek 12 – Udělení oprávnění 9

Článek 13 – Pozastavení a ukončení činnosti tvůrce likvidity 9

Článek 14 – Povinnosti tvůrců likvidity 9

Článek 15 – Hodnocení činnosti 10

ČÁST III. Závěrečná ustanovení **10**

Článek 16 – Výjimečné okolnosti 10

Článek 17 – Účinnost 11

ČÁST I. Pravidla pro činnost tvůrců trhu

Článek 1 – Předmět ustanovení

Tato část burzovních pravidel upravuje zásady a podmínky pro vykonávání činnosti tvůrce trhu v obchodním systému Xetra® Praha (dále jen „Xetra“).

Článek 2 – Tvůrce trhu

(1) Tvůrce trhu je člen burzy, který má s burzou uzavřenou smlouvu o vykonávání činnosti tvůrce trhu (dále jen „Smlouva“) pro danou emisi investičních nástrojů (dále jen „cenné papíry“).

(2) Burza rozlišuje dvě základní kategorie tvůrce trhu:

i) burzovní tvůrce trhu

Burzovním tvůrcem trhu se rozumí člen burzy, který se ve Smlouvě zavázal udržovat kotace po alespoň 90% denní doby trvání kontinuální fáze a dále účastnit se závěrečné aukce.

ii) základní tvůrce trhu dle MiFID II

Základním tvůrcem trhu dle MiFID II je člen burzy zabývající se algoritmickým obchodováním za účelem uskutečňování strategie tvorby trhu, který má povinnost uzavřít Smlouvu, jestliže při realizaci této strategie udržuje kotace po nejméně 50% denní doby trvání kontinuální fáze a plní další podmínky stanovené nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/578.

Minimální počty ks pro kotaci (standardní množství) a spready (maximální povolené rozpětí cen v kotaci) jsou pro obě základní kategorie tvůrců trhu shodné.

(3) Člen burzy je povinen zajistit, aby úkoly tvůrce trhu prováděly výhradně osoby uvedené v čl. 4, odst. 1, písm. d).

(4) Burza má právo stanovit kritéria pro hodnocení výsledků tvůrců trhu.

(5) Burza spravuje registr tvůrců trhu.

Článek 3 – Patron emise

(1) Patron je speciálním typem tvůrce trhu. Jeho účelem je zajištění podpory likvidity na přiděleném investičním nástroji v rámci kontinuálního obchodování či samostatné aukce v systému s podporou Patrona.

(2) Patronem může být člen burzy, který má s burzou uzavřenu platnou smlouvu o vykonávání činnosti Patrona. Konkrétní podmínky pro vykonávání činnosti Patrona a podpory likvidity se řídí smlouvou.

(3) O zařazení investičního nástroje do systému obchodování s podporou Patrona rozhoduje burza.

(4) Podporou likvidity pro obchodování se rozumí:

- minimální množství investičních nástrojů v kotaci/objednávkách,
- maximální dovolené rozpětí cen nabídky a poptávky v kotaci/objednávkách,
- doba pro obnovení kotace/objednávek v případě uzavření obchodu,

- minimální počet, objem obchodů nebo dobu, po kterou je Patron povinen udržovat kotaci/objednávky.

(5) Patron je oprávněn kdykoliv měnit svou kotaci/objednávky.

(6) Podmínky pro podporu likvidity stanovuje burza vždy individuálně na návrh Patrona s ohledem na parametry emise. Tyto podmínky burza zveřejňuje prostřednictvím věstníku burzy a na svých internetových stránkách.

(7) V případě technické závady na straně Patrona, která znemožňuje datovou komunikaci mezi ním a burzou, dochází k pozastavení povinností Patrona z technických důvodů. Patron je povinen tuto skutečnost neprodleně telefonicky oznámit vedoucímu burzovního dne. Telefonické oznámení je Patron povinen neprodleně potvrdit elektronickou poštou nebo faxem.

(8) Burza průběžně sleduje a vyhodnocuje činnost patrona.

Článek 4 – Žádost o uzavření smlouvy k vykonávání činnosti tvůrce trhu

(1) Žádost o uzavření smlouvy k vykonávání činnosti tvůrce trhu (dále jen „žádost“) musí obsahovat následující údaje:

a) název společnosti, sídlo a registrační/identifikační číslo člena burzy, který žádost podal (dále jen „žadatel“),

b) ISIN a název cenného papíru, pro který žadatel chce působit jako tvůrce trhu,

c) doklad prokazující skutečnou výši vlastního kapitálu (nesmí být starší než jeden měsíc),

d) jména a příjmení osob, které budou jednat jménem tvůrce trhu,

e) prohlášení člena burzy, že osoba podle písm. d) je oprávněna nakupovat a prodávat cenné papíry jménem tohoto člena,

f) informace týkající se smluvních a finančních vztahů s emitentem cenných papírů, u nichž žadatel chce působit jako tvůrce trhu, pokud se tyto vztahy vztahují k činnosti obchodníka s cennými papíry na základě zvláštního právního předpisu.

(2) Tvůrce trhu je povinen neprodleně písemně informovat burzu o změně údajů uvedených v žádosti podle odst. (1).

Článek 5 – Smlouva o vykonávání činnosti tvůrce trhu

(1) O uzavření smlouvy o vykonávání činnosti tvůrce trhu s žadatelem rozhoduje generální ředitel burzy (dále jen „generální ředitel“). Žádost se podává v písemné formě a je adresována generálnímu řediteli.

(2) Generální ředitel rozhodne o žádosti do 30 kalendářních dnů ode dne doručení.

(3) Generální ředitel má právo vyžádat si od žadatele chybějící nebo doplňující údaje. V takovém případě lhůta podle odstavce (2) začíná běžet ode dne, kdy jsou požadované údaje doručeny burze. Pokud žadatel informace neposkytne, bude žádost považována za zamítnutou.

(4) Rozhodnutí generálního ředitele musí být žadateli zasláno v písemné formě.

(5) Rozhodnutí o udělení oprávnění nabývá účinnosti zápisem do registru tvůrců trhu.

(6) Smlouva se uzavírá na dobu neurčitou.

Článek 6 – Pozastavení a ukončení činnosti tvůrce trhu

(1) Generální ředitel je oprávněn pozastavit činnost tvůrce trhu nebo odejmout oprávnění, pokud:

- tvůrce trhu opakovaně neplní povinnosti stanovené ve Smlouvě,
- existují jiné důvody, které by mohly vést k ohrožení kontinuity, stability a likvidity trhu, zejména dojde-li k zavedení nucené správy.

(2) Pozastavením nebo odejmutím členství na burze, dochází automaticky k pozastavení nebo ukončení činnosti tvůrce trhu.

(3) K pozastavení oprávnění k činnosti tvůrce trhu dochází rovněž na vlastní žádost tvůrce trhu doručené generálnímu řediteli burzy. Na základě této žádosti se oprávnění k činnosti tvůrce trhu pozastavuje druhým burzovním dnem následujícím po jejím doručení generálnímu řediteli burzy, neuvede-li tvůrce trhu v žádosti pozdější okamžik

(4) Ve výjimečných případech, zejména v případě nerovného přístupu k informacím, má generální ředitel právo pozastavit oprávnění k činnosti tvůrce trhu s okamžitou platností a na dobu neurčitou.

(5) Pokud došlo k pozastavení činnosti tvůrce trhu, je tvůrce trhu oprávněn pokračovat v činnosti v souladu s tímto oprávněním až na základě rozhodnutí generálního ředitele burzy.

(6) Pozastavení nebo ukončení činnosti tvůrce trhu se neprodleně oznámí ve Věstníku burzy.

Článek 7 – Povinnosti tvůrců trhu a Patrona

Tvůrce trhu má povinnost během kontinuálního obchodování průběžně vkládat do systému nákupní a prodejní ceny, a to prostřednictvím kotací, které musejí být v souladu se stanoveným standardním množstvím a maximálním povoleným rozpětím cen v kotaci.

7.1 Třídy likvidity

Podmínky pro stanovení maximálního dovoleného rozpětí cen a standardního množství jsou určovány burzou přidělením cenných papírů do následujících tříd likvidity:

LQ1 = nejlikvidnější cenné papíry zahrnuté do indexu PX
LQ2 = cenné papíry zahrnuté do indexu PX, které nejsou obsaženy v LQ1
LQ3 = cenné papíry nezahrnuté do indexu PX
LQ4 = cenné papíry s dočasně nebo trvale sníženou likviditou či zvýšenou volatilitou (limit likvidity a volatility určuje burza)
LQ5 = cenné papíry z trhu Free Market a cenné papíry obchodované s podporou „Patrona“

7.2 Parametry činnosti tvůrce trhu

(1) Pro burzovní tvůrce trhu

LQ	Denní sledovací období	Max povolené rozpětí (spread)	Minimální množství
LQ1	udržovat kotaci po 90% z kontinuální fáze + účastnit se kotacemi závěrečné aukce	1%	1.000.000 Kč (max 5000 ks)
LQ2		3 / 5%	750.000 / 250.000 Kč (max 3000 / 1000 ks)
LQ3		stanoví burza	stanoví burza
LQ4		stanoví burza	stanoví burza

Pro třídu likvidity LQ2 se používá níže uvedená metoda výpočtu k zařazení cenných papírů do skupiny s maximálním povoleným rozpětím kotace 3% (min. objem 750.000 Kč) nebo do skupiny s maximálním povoleným rozpětím kotace 5% (min. objem 250.000 Kč).

T+X+Y+Z

T = střední hodnota tržního rozpětí (medián kotací za poslední 3 měsíce obchodování)
X = hodnota půlroční volatility kurzu
Y = hodnota tržní kapitalizace volně obchodovaných CP (tržní kapitalizace * faktor free float)
Z = obratovost emise

(2) Pro základní tvůrce trhu dle MiFID II

- Denní sledovací období je stanoveno na 50 % denní doby trvání kontinuální fáze.
- Není povinnost účastnit se závěrečné aukce.
- Spread a minimální množství je stejné jako pro burzovní tvůrce.

(3) Pro Patrona

LQ	Denní sledovací období	Max povolené rozpětí (spread)	Minimální množství
LQ5	stanoví burza	stanoví burza	stanoví burza

(4) Pravidelná úprava standardních podmínek pro činnost tvůrců trhu se provádí vždy čtvrtletně, a to na základě posledního burzovního dne v posledním měsíci daného čtvrtletí. Hodnoty maximálního dovoleného rozpětí kotace se udávají v Kč a jsou v souladu s krokem kotace. Minimální hodnota rozpětí je 0,1 Kč.

(5) Nové maximální dovolené rozpětí kotace a minimální množství nabývají účinnosti desátý burzovní den v lednu, dubnu, červenci a říjnu.

(6) Burza může v odůvodněných případech rozhodnout o změně parametrů pro činnost tvůrců trhu či Patrona i mimo termín pravidelné čtvrtletní aktualizace. Odůvodněnými případy se rozumí

zejména významné korporátní akce typu splynutí, štěpení, fúze, spin-off, apod., případně také podnět některého z dotčených tvůrců trhu či Patrona zaslaný burze.

(7) Veškeré parametry jsou zveřejňovány a pravidelně aktualizovány na internetové stránce burzy a ve Věstníku burzy.

7.3 Změny principů činnosti tvůrce trhu

Případné změny v principu činnosti tvůrce trhu, zejména % povinné doby kotování, povinnost účastnit se aukce nebo poplatkové politiky, je burza povinna tvůrcům trhu oznámit minimálně 30 dní před účinností této změny, a to prostřednictvím Věstníku burzy. Tato lhůta se netýká konkrétních parametrů pro kotování, tj. velkosti spreadu, standardního množství pro kotace a třídy likvidity.

Článek 8 – Kontrola činnosti tvůrce trhu

8.1 Hodnocení činnosti

(1) Burza průběžně sleduje a vyhodnocuje činnost tvůrce trhu, zejména podmínky obsažené v čl. 7.2.

(2) V průběhu dne je možné získat informace o plnění povinností tvůrce trhu od burzy také telefonicky.

(3) Pokud tvůrce trhu během sledovaného měsíce neplní své povinnosti, burza může zpětně nepřiznat slevu na poplatcích za uzavřené obchody v rámci činnosti tvůrce trhu.

8.2 Pozastavení činnosti tvůrce trhu

8.2.1 Uplatnění pravidla „Fast Market Regulation“

V případě, že se index PX odchýlí o více než 3 % od závěrečné hodnoty předchozího dne, je uplatněno pravidlo „Fast Market Regulation“. Pokud dojde k vyhlášení tohoto pravidla, nebude v daném obchodním dni činnost tvůrců trhu vyhodnocována.

8.2.2 Pozastavení z technických důvodů

(1) V případě, kdy v průběhu denního sledovacího období zamezí technický problém na straně člena jeho schopnosti kotovat, dochází k pozastavení činnosti tvůrce z technických důvodů. Tvůrce trhu je povinen tuto skutečnost neprodleně telefonicky oznámit vedoucímu burzovního dne, který prostřednictvím obchodního systému informuje všechny ostatní členy burzy. Tvůrce trhu je povinen telefonickou žádost neprodleně potvrdit e-mailem a následně doložit dobu, po kterou nebyl schopen plnit funkci tvůrce trhu oficiálním potvrzením interního auditora/compliance officera daného člena.

(2) Výše uvedené oznámení tvůrce trhu je burza oprávněna prověřit. Zjistí-li burza, že k pozastavení kotace z technických důvodů nedošlo oprávněně, považuje se takové jednání tvůrce trhu za porušení povinností stanovených touto částí Burzovních pravidel.

8.3 Činnost tvůrce trhu za tzv. napjatých tržních podmínek

(1) Napjatými tržními podmínkami se rozumí situace, kdy na dané emisi, která je předmětem kotování,

a) dojde ke změně ceny vůči otevíracímu kurzu o více než 10% a
b) dosažený objem obchodů v rámci ochodního dne v kusech je vyšší než desetinásobek průměrného denního objemu za předchozí kalendářní rok.

(2) Napjatými tržními podmínkami se rovněž rozumí obnovení obchodování po jeho přerušení způsobeném volatilitou.

(3) Pokud nastanou „napjaté tržní podmínky“, povinnosti tvůrců trhu zůstávájí zachovány s tím, že spread (tj. maximální možný rozdíl mezi cenou nákupní a prodejní části kotace) se rozšiřuje na dvojnásobek původní hodnoty. Tato změna platí do konce obchodního dne.

(4) Povinnost burzy informovat všechny účastníky režimu tvorby trhu o výskytu napjatých tržních podmínek.

ČÁST II. Pravidla pro tvůrce likvidity

Článek 9 – Předmět ustanovení

Tato část pravidel BCPP stanoví zásady pro plnění funkce tvůrce likvidity v obchodním segmentu „kontinuální aukce“ v systému Xetra®.

Článek 10 – Tvůrce likvidity

(1) Tvůrce likvidity je člen burzy, který má na základě příslušného rozhodnutí generálního ředitele oprávnění působit jako tvůrce likvidity pro dané emise investičních certifikátů, warrantů nebo strukturovaných dluhopisů (dále jen „strukturované produkty“) a uzavřel s burzou smlouvu, na jejímž základě působí jako poskytovatel likvidity (dále jen „Smlouva“).

(2) Člen burzy je povinen zajistit, aby činnost tvůrce likvidity prováděly výhradně osoby uvedené v čl. 11, odst. (1)d).

(3) Burza může od tvůrce likvidity požadovat minimální hodnotu vlastního kapitálu.

(4) Burza spravuje seznam tvůrců likvidity.

Článek 11 – Žádost o získání oprávnění k činnosti tvůrce trhu

(1) Žádost o získání oprávnění k činnosti tvůrce likvidity (dále jen „žádost“) musí obsahovat následující údaje:

a) název společnosti, sídlo a registrační/identifikační číslo člena burzy, který žádost podal (dále jen „žadatel“),

b) ISIN a název cenného papíru, pro který žadatel chce působit jako tvůrce likvidity,

c) doklad prokazující skutečnou výši vlastního kapitálu (nesmí být starší než jeden měsíc),

d) jména a příjmení osob, které budou jednat jménem tvůrce trhu,

e) prohlášení o udělení povolení k obchodování s deriváty (vyžaduje se pouze pro obchodování pákových produktů).

(2) Tvůrce trhu je povinen neprodleně písemně informovat burzu o změně údajů uvedených v žádosti podle odst. (1).

Článek 12 – Udělení oprávnění

O udělení oprávnění žadateli rozhoduje generální ředitel. Při udělení oprávnění k činnosti tvůrce likvidity se postupuje v souladu s článkem 5.

Článek 13 – Pozastavení a ukončení činnosti tvůrce likvidity

(1) Generální ředitel je oprávněn pozastavit činnost tvůrce likvidity nebo odejmout oprávnění, pokud:

a) hodnota vlastního kapitálu klesne pod stanovenou hodnotu čl. 11, odstavec (1), c),

b) tvůrce likvidity opakovaně neplní povinnosti stanovené ve smlouvě,

c) existují další důvody, které mohou ohrozit kontinuitu a stabilitu trhu a likviditu na něm, zejména uvalení nucené správy.

(2) Pozastavení nebo zrušení členství na burze má automaticky za následek pozastavení nebo ukončení činnosti tvůrce likvidity.

(3) V případě, že došlo k pozastavení činnosti tvůrce likvidity, je tvůrce likvidity oprávněn pokračovat v činnosti v souladu s tímto oprávněním na základě rozhodnutí generálního ředitele burzy

(4) Pozastavení nebo ukončení činnosti poskytovatele trhu se neprodleně oznámí prostřednictvím obchodního systému a ve Věstníku burzy

(5) Pokud dojde k ukončení činnosti tvůrce likvidity z výše uvedených důvodů, je emitent povinen zajistit nového tvůrce likvidity na strukturovaný produkt, který byl přijat k obchodování.

Článek 14 – Povinnosti tvůrců likvidity

(1) Tvůrce likvidity je při průběhu kontinuální aukce povinen udržovat kotace (standardní nebo párovací). Tvůrce likvidity má povinnost vložit první kotaci neprodleně poté, kdy lze určit cenu podkladového aktiva.

(2) Tvůrce likvidity má povinnost vložit kotaci typu „kotace bez objemu – (PWT)“ před ukončením burzovního dne.

(3) V případě zahraničních strukturovaných produktů není tvůrce likvidity povinen plnit povinnosti stanovené v odst. 1) a 2), pokud

- je v zemi, kde se daná emise primárně obchoduje, vyhlášen neburzovní den,

- není možné stanovit cenu podkladového aktiva na domácí burze.

(4) Další pravidla pro vkládání, modifikaci a zrušení kotace jsou uvedeny v burzovních pravidlech část IV. Kontinuální aukce.

(5) Xetra umožňuje vkládání kotací s nulovým počtem kusů („kotace bez objemu“). V tomto případě tvůrce likvidity stanoví pouze cenový interval, ve kterém se mohou pohybovat ceny obchodů.

(6) V případě, že je strukturovaný produkt vyprodán, má tvůrce likvidity povinnost udržovat párovací kotaci s minimálním objemem na straně poptávky a s nulovým objemem na straně nabídky kotace.

(7) V případě, že strukturovaný produkt dosáhl knock-out ceny, je tvůrce likvidity povinen o této skutečnosti neprodleně informovat burzu. Obchodování se strukturovaným produktem je neprodleně pozastaveno.

Článek 15 – Hodnocení činnosti

(1) Burza průběžně vyhodnocuje činnost tvůrců likvidity.

(2) Burza má právo vyžádat si vysvětlení veškerých úkonů tvůrců likvidity, které jsou spojeny s jejich činností.

ČÁST III. Závěrečná ustanovení

Článek 16 – Výjimečné okolnosti

(1) Za výjimečné okolnosti se považuje:

- situace, kdy dochází k mimořádným výkyvům trhu spouštějícím mechanismy volatility u většiny finančních nástrojů nebo podkladových aktiv finančních nástrojů obchodovaných v tržním segmentu obchodního systému, k němuž se váže povinnost podepsat dohodu o tvorbě trhu;
- válka, protestní akce v kolektivním vyjednávání, občanské nepokoje nebo kybernetická sabotáž;
- obchodní podmínky narušující řádné fungování trhu, při němž je ohroženo zachování spravedlivého, řádného a transparentního provádění obchodů a je doložen výskyt některé z následujících situací:
    a) výkonnost obchodního systému výrazně ovlivňují zpoždění a přerušení;
    b) dochází k většímu počtu chybných pokynů nebo obchodů;
    c) obchodní systém nemá dostatečnou kapacitu k poskytování služeb.
- v případech, kdy je investičnímu podniku znemožněno zachovávat postupy obezřetnostního řízení rizik z jednoho z těchto důvodů:
    a) technologické problémy, včetně problémů s přístupem k údajům nebo jiným systémem, který je nezbytný k provádění strategie tvorby trhu;
    b) problémy s řízením rizik ve vztahu k regulatornímu kapitálu, dozajištění a přístupu ke clearingu;

c) nemožnost zajištění pozice v důsledku zákazu prodeje na krátko.

- u nekapitálových nástrojů během období pozastavení uvedeného v čl. 9 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 600/2014.

(2) Za výjimečných okolností nemá základní tvůrce trhu dle MiFID II povinnosti podle čl. 7.

(3) Burza informuje veřejnost o výskytu výjimečných okolností uvedených v čl. 16, odst. (1) prostřednictvím webu burzy, telefonicky a e-mailem. Jakmile je to technicky možné, stejným způsobem informuje o obnovení svého běžného obchodování poté, co výjimečné okolnosti pominou.

(4) V návaznosti na konkrétní situaci burza vždy stanoví postup k obnovení běžného obchodování, jakmile výjimečné okolnosti pominou, včetně časového harmonogramu tohoto obnovení, a tyto postupy zveřejní prostřednictvím webu burzy, telefonicky a e-mailem.

(5) Burza nesmí stav vyhlášených výjimečných okolností prodlužovat za termín uzavření trhu, není-li takový postup nezbytný.

Článek 17 – Účinnost

Tento předpis byl schválen Burzovní komorou per rollam a nabývá účinnosti dne 2.12.2019